

Отже, у результаті аналізу правового регулювання діяльності ДБР та змін, які необхідно було внести до законодавства, можна зробити висновок, що деякі з них вже вдало втіленні у життя. Незважаючи на це, вважаємо, що правове регулювання організації та діяльності ДБР заслуговує значної уваги і лише з плином часу можна буде зробити висновок щодо якості правового забезпечення діяльності цього органу.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Демечук Марина Олександрівна.*

Пишненко І. Ю.

студентка 1-го курсу факультету підготовки слідчих
Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Державне бюро розслідувань — новий правоохоронний орган, створений для розслідування злочинів (у тому числі корупційних, не підслідних НАБУ) високопосадовців, суддів, співробітників Національного антикорупційного бюро і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, екс-президентів та членів уряду.

12 листопада 2015 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про Державне Бюро розслідувань», який визначає правові основи організації та діяльності Державного бюро розслідувань. Постановою Кабінету Міністрів України № 127 від 29 лютого 2016 року утворено Державне бюро розслідувань. Згідно статті 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», Державне бюро розслідувань (далі — ДБР) є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Розглядаючи структуру ДБР, необхідно звернутись до норм спеціального закону. Так, відповідно до статті 9 Закону України «Про державне бюро розслідувань», систему Державного бюро розслідувань складають центральний апарат, територіальні органи, спеціальні підрозділи, навчальні заклади та науково-дослідні установи. У складі Державного бюро розслідувань діють слідчі, оперативні та інші під-

розділи. Гранична чисельність центрального апарату та територіальних управлінь Державного бюро розслідувань становить 1 500 осіб. До складу Центрального апарату Бюро будуть входити 20 управлінь і відділів. Серед них управління: організації досудових розслідувань; внутрішнього контролю; супроводження оперативними підрозділами досудових розслідувань; міжнародного співробітництва та зовнішніх комунікацій; правового забезпечення та інші. (Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.10.2015 року — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/794-19/page>).

Усього у Державному бюро розслідувань тривають конкурси на 701 посаду. Прийом документів на 27 керівних посад закінчився 2 квітня, а до 11 квітня відбувався прийом документів на 219 посад центрального апарату. Слід відмітити, що у вимогах до кандидатів на посаду слідчого територіального управління за квотою «в» (кандидати, які протягом останнього року не працюють на посаді слідчого в державних органах) відсутні вимоги щодо стажу роботи. Обов'язковою є вимога щодо вищої юридичної освіти. У вимогах до кандидатів на посаду слідчих територіальних управлінь за квотою «в» було вирішено скасувати стаж роботи. (Труба Р. М. про прийом документів до Державного Бюро Розслідувань [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.unian.ua/society/10067054-derzhbyuro-rozsliduvan-ogolosilo-konkursi-na>)

Згідно статті 9 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» для забезпечення виконання завдань утворюються такі територіальні управління Державного бюро розслідувань:

1) територіальне управління, розташоване у місті Львові, що поширює свою діяльність на Волинську, Закарпатську, Івано-Франківську, Львівську, Тернопільську області;

2) територіальне управління, розташоване у місті Хмельницькому, що поширює свою діяльність на Вінницьку, Житомирську, Рівненську, Хмельницьку, Чернівецьку області;

3) територіальне управління, розташоване у місті Миколаєві, що поширює свою діяльність на Кіровоградську, Миколаївську, Одеську області;

4) територіальне управління, розташоване у місті Мелітополі, що поширює свою діяльність на Автономну Республіку Крим, Запорізьку, Херсонську області, місто Севастополь;

5) територіальне управління, розташоване у місті Полтаві, що поширює свою діяльність на Дніпропетровську, Полтавську, Сумську, Харківську області;

6) територіальне управління, розташоване у місті Краматорську, що поширює свою діяльність на Донецьку і Луганську області;

7) територіальне управління, розташоване у місті Києві, що поширює свою діяльність на місто Київ, Київську, Черкаську та Чернігівську області.

Територіальні органи Державного бюро розслідувань є юридичними особами, мають самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Територіальні органи Державного бюро розслідувань діють на підставі положень, що затверджуються Директором Державного бюро розслідувань.

Усього у центральному апараті та семи територіальних управліннях передбачено 383 посади слідчих, з них 152 посади — у центральному апараті та 231 посада — у семи територіальних управліннях. Згідно статті 13 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» директори територіальних органів, керівники підрозділів центрального апарату Державного бюро розслідувань призначаються на посаду та звільняються з посади Директором Державного бюро розслідувань за поданням Конкурсної комісії в порядку, передбаченому частинами другою — одинадцятою статті 11 Закону. Після призначення на посаду директор територіального органу Державного бюро розслідувань зобов'язаний не пізніше 30 днів з дня призначення на посаду підготувати річну програму діяльності територіального органу Державного бюро розслідувань.

Організаційну структуру Державного бюро розслідувань затверджує Директор Державного бюро розслідувань за погодження із Кабінетом Міністрів України, тому слід дослідити повноваження Директора Державного бюро розслідувань.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» Директор ДБР має такі повноваження:

1) несе відповідальність за діяльність Державного бюро розслідувань, зокрема законність здійснюваних Державним бюро розслідувань оперативно-розшукових заходів, досудового розслідування, додержання прав і свобод людини і громадянина;

2) організовує роботу Державного бюро розслідувань, визначає обов'язки першого заступника і заступників Директора Державного бюро розслідувань;

3) координує і контролює діяльність центрального апарату та територіальних органів Державного бюро розслідувань;

4) затверджує структуру та штатну чисельність центрального апарату та територіальних органів Державного бюро розслідувань;

5) визначає відповідно до законодавства в межах граничної чисельності переліки посад у центральному апараті та територіальних органах Державного бюро розслідувань, що підлягають заміщенню

особами рядового та начальницького складу, граничних спеціальних звань за цими посадами;

б) вносить на розгляд Президента України подання про відзначення державними нагородами України осіб рядового та начальницького складу, державних службовців та інших працівників Державного бюро розслідувань, а також осіб, які сприяють у виконанні покладених на нього завдань;

7) затверджує Положення про відомчі нагороди (медалі, нагрудні знаки, почесні грамоти тощо) для нагородження осіб рядового та начальницького складу, державних службовців та інших працівників Державного бюро розслідувань, а також осіб, які сприяють у виконанні покладених на нього завдань.

Отже, Державне бюро розслідувань — це новий правоохоронний орган, який сприяє дотриманню справедливості шляхом незалежного розслідування злочинів задля притягнення винних до встановленої Законом відповідальності, незважаючи на їх посади та статусу у суспільстві. Систему ДБР складатимуть: центральний апарат; територіальні органи з центрами у містах Львів, Хмельницький, Миколаїв, Мелітополь, Полтава, Краматорськ і Київ, спеціальні підрозділи — зокрема, підрозділ фізичного захисту, навчальні та науково-дослідні заклади. При розподілі за територіальним принципом було взято до уваги наступні критерії: приблизно однакова кількість населення а також районів; наявність зручного автомобільного і залізничного сполучення і відносно не значна відстань між обласними центрами цих регіонів.

На нашу думку, створення ДБР має велике значення, адже раніше розслідування злочинів, віднесених до компетенції Державного бюро розслідувань, тимчасово здійснювали органи прокуратури, але зміни, внесені до Кримінально процесуального кодексу та Закону України «Про прокуратуру», передбачають що вона не буде займатися розслідуваннями злочинів, скоєних високопосадовцями. Отже, тепер цю функцію буде виконувати новостворене Державне бюро розслідувань.

Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук **Кісліцина Ірина Олександрівна.